

JAARVERSLAG

2024

www.acanthiszorg.nl

INHOUDSOPGAVE

<i>Inleiding</i>	3
<i>Missie Acanthis</i>	3
<i>Visie Acanthis</i>	3
<i>Bestuur</i>	3
<i>Medewerkers</i>	4
<i>Vrijwilligers</i>	4
<i>Aantal gasten per hospice</i>	4
<i>Aantal thuisinzetten</i>	4
<i>Jaarplan 2024</i>	5
• <i>Gast/cliënt/familie/naasten/vrijwilligers</i>	5
• <i>Persoonlijk cliënt/gastenplan</i>	6
• <i>Feedback medewerkers en vrijwilligers</i>	6
• <i>Opleiding / training en leren van en met elkaar</i>	6
• <i>Organisatie en bedrijfsvoering</i>	6

Inleiding

Goede zorg verleen je samen. Het is een samenwerking tussen mantelzorgers, vrijwilligers en professionele zorgmedewerkers. Dat doen we bij Acanthis bij inwoners in Drenthe thuis en de drie hospices: Emmen, Hoogeveen en Meppel.

Onze dienstverlening draait bijna volledig op de inzet van zo'n 280 vrijwilligers. Zij zetten zich met ziel en zaligheid in voor cliënten en mantelzorgers, zowel in de hospices als bij mensen thuis. Samen zorgen we ervoor dat iedereen in Drenthe die dat nodig heeft, tijd, aandacht en ondersteuning krijgt in de laatste levensfase.

De dagelijkse verantwoordelijkheid voor de vrijwillige ondersteuning ligt in handen van acht (betaalde) coördinatoren. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor cliënten en vrijwilligers.

Aan de ene kant vragen zij aan de cliënt of mantelzorger waar behoefte aan is. Aan de andere kant weten zij welke rol vrijwilligers willen en kunnen vervullen. Zij koppelen de vraag van cliënten aan het aanbod van vrijwilligers.

Daarnaast ondersteunen zij vrijwilligers bij vragen, door cursussen aan te bieden, intervisie te organiseren en hen te begeleiden waar dat nodig is.

Het bestuur van Acanthis is eindverantwoordelijk voor alle ondersteuning die de vrijwilligers bieden. Zij zien toe op de kwaliteit van de dienstverlening, voldoende betrokken en geschoolde vrijwilligers, de verbinding met de professionele zorgverleners, de identiteit van de organisatie en de bedrijfsvoering van Acanthis. Zij leveren een bijdrage aan het (meerjaren)beleid en zien toe op de uitvoering ervan.

Missie Acanthis

Door inzet van toegewijde en goed opgeleide vrijwilligers de kwaliteit van leven in de laatste levensfase van cliënten en diens naasten zo comfortabel mogelijk maken, aansluitend bij hun wensen en behoeften.

Visie Acanthis

Afscheid nemen van het leven is één van de moeilijkste opdrachten die er is. Wie weet dat hij binnenkort zal sterven, maakt die laatste tijd het liefst zo mooi mogelijk. Dat kan thuis, bij familie en vrienden, in een verzorgings- of verpleeghuis of juist in een hospice, omringd door behulpzame zorgverleners.

Onze zorgvrijwilligers weten hoe ze net dat beetje extra kunnen geven om het leven dat gaat eindigen zo aangenaam mogelijk te maken. Zij zijn ervaren en deskundig in het ondersteunen van cliënten en hun mantelzorgers in de slotfase van het leven.

Hoe doen ze dat? Door er te zijn en te luisteren en door praktische ondersteuning te bieden. Ze ondersteunen de familie, en staan de stervende bij, thuis, in een verzorgings- of verpleeghuis of in één van de hospices. Als aanvulling op en in samenwerking met professionele zorgverleners.

Bestuur

Het bestuur van Acanthis bestond in 2024 uit de volgende leden:

- Rolf Sloots (Ad interim voorzitter)
- Harold Wilpstra (penningmeester)

- Hennita Schoonheim (directeur-bestuurder)
- Mariska Harbers
- Ria Knotters
- René van Kruchten

Medewerkers

In 2024 waren 8 coördinatoren en een directeur-bestuurder bij Acanthis in dienst en werd ondersteuning bij het project thuisinzetten en secretariaat ingehuurd.

Vrijwilligers

In 2024 waren voor Acanthis thuisinzetten en voor de hospices in Emmen, Hoogeveen en Meppel 280 vrijwilligers actief.

De coördinatie van vrijwilligers en de zorg voor de gasten in de hospices wordt door professionele medewerkers van Acanthis georganiseerd. Acanthis heeft hiervoor een samenwerkingsovereenkomst met ieder hospice bestuur.

Aantal gasten per hospice

Hospice 't Huis van Heden	2024	2023
Aantal opnames	73	50
Gemiddelde verblijfsduur in dagen	18	32
Aantal ligdagen totaal	1438	1922

Hospice Eesinge Meppel	2024	2023
Aantal opnames	51	65
Gemiddelde verblijfsduur in dagen	25	18
Aantal ligdagen totaal	1218	1593

Hospice Willem de Boer Huis Hoogeveen	2024	2023
Aantal opnames	48	54
Gemiddelde verblijfsduur in dagen	24	22
Aantal ligdagen totaal	1266	1172

Aantal thuisinzetten

Thuisinzetten	2024	2023
Aantal inzetten thuis	109	86
Aantal inzetten verpleeghuis	17	0

Het aantal vrijwilligers die we bij inwoners thuis in hebben gezet is dit jaar boven de honderd uitgekomen. Een hele mooie mijlpaal!

Jaarplan 2024

Acanthis heeft in 2024 gewerkt volgens een jaarplan. Het kwaliteitskompas van VPTZ en werken vanuit de bedoeling zijn leidend in ons werk.

Samen met de hospice besturen en coördinatoren hebben we ook in 2024 uitvoering gegeven aan het meerjarenbeleidsplan 2023-2026 hospices. We hebben gewerkt aan de volgende projecten:

1. Kwaliteit in een bijna thuis huis. Hiervoor hebben we het digitale kwaliteitshandboek op basis van het kwaliteitskompas VPTZ geïmplementeerd voor vrijwilligers. Hiermee kunnen vrijwilligers in hun werk digitaal alle werkwijzers rondom gasten/cliënten inzien.
2. We hebben het landelijke project versterken hospice zorg opgepakt dat in het voorjaar 2024 gelanceerd werd. In dit project hebben we met alle hospices in Drenthe-Steenwijkerland en Acanthis gewerkt aan capaciteit en kwaliteit. We hebben meegewerkt aan onderzoeken van bureau Berenschot en bureau HHM naar de benodigde aantal hospice bedden in de regio de komende jaren en de behoefte en vraagstukken van verschillende doelgroepen.
3. De financiering van de wijkzorg van Icare in de hospices heeft de benodigde aandacht en lobby richting Tweede Kamer gevraagd in 2024. Dit heeft er voor Drenthe in geresulteerd dat vanaf 2025 de wijkzorgorganisatie een dagtarief van verzekeraars per gast ontvangt. De wijkzorg organisatie kan daarvoor de zorg overdag en in de nacht in de hospices realiseren. Dat schept vertrouwen voor de toekomst.

Kwaliteitskompas VPTZ

Gast/cliënt/familie/naasten/vrijwilliger

Het digitale kwaliteitshandboek dat samen met VPTZ Nederland is ontwikkeld is in 2024 gelanceerd. In het Kwaliteitskompas zijn alle werkwijzers rondom de gast opgenomen en uitgerold naar vrijwilligers. Zij kunnen het kompas inzien via Hospice online en in het hospice in het digitale handboek in te zien op een Ipad of computer die beschikbaar is voor vrijwilligers.

In 2025 zullen de andere elementen van het Kwaliteitskompas gevuld worden met werkwijzers uit het huidige papieren handboek van Acanthis en de hospices.

In 2023 heeft Acanthis samen met Interzorg, een verpleeghuisorganisatie gewerkt aan een samenwerkingsvorm. Eind 2023 zijn tien vrijwilligers van Interzorg opgeleid door Acanthis. In 2024 is de pilot gestart waarbij deze vrijwilligers ondersteuning kunnen bieden bij bewoners van Interzorg die terminaal zijn. In 2024 zijn 17 bewoners ondersteund door een vrijwilliger.

Persoonlijk cliënt/gastenplan

De vrijwilligers van hospice Hoogeveen werken met een rapportage formulier voor vrijwilligers. Dit formulier is ook uitgetest door de vrijwilligers in de andere hospices. Hierdoor kan in de overdracht tussen vrijwilligers nog beter ingespeeld worden op de wensen en behoeften van gasten.

Feedback medewerkers en vrijwilligers

In 2024 heeft met alle medewerkers en vrijwilligers een evaluatie jaargesprek plaats gevonden aan de hand van een evaluatieformulier.

In 2024 zijn alle drie de hospices gestart met de Zelfevaluatie Hospices van VPTZ Nederland. Aan alle betrokkenen bij de hospices zijn vragenlijsten gestuurd waar VPTZ een rapportage over heeft opgesteld. Deze rapportage wordt begin 2025 besproken met een vertegenwoordiging van besturen hospices, coördinatoren, vrijwilligers, huisarts, wijkverpleegkundigen en Acanthis.

Opleiding en training en leren van en met elkaar

Bij Acanthis vinden we deskundigheidsbevordering van onze vrijwilligers en medewerkers belangrijk. Hiervoor werken we met een deskundigheidsbevordering beleidsplan en een opleidingsjaarplan. Deskundigheidsbevordering van onze vrijwilligers heeft betrekking op alle activiteiten die de deskundigheid van de zorgvrijwilliger met betrekking tot de uitoefening van haar/zijn werkzaamheden behouden en/of verbeteren. Dit bereiken wij door deskundigheidsbevordering volgens het z.g. 70-20-10 principe.

Dit houdt in:

70% tijdens het werken

20% door interactie/ leren van elkaar

10% door training en scholing

In 2024 hebben we voor vrijwilligers de volgende trainingen georganiseerd:

- Basistrainingen voor onze nieuwe vrijwilligers;
- Individuele trainingen voor 84 vrijwilligers bij de VPTZ academie;
- Workshopmiddag 40 thuisvrijwilligers; omgaan met emoties, geven handmassage, zorgen voor jezelf, verplaatsingstechnieken
- Intervisie bijeenkomsten vrijwilligers
- Nascholing palliatieve zorg, dieren en rouw
- Lezing Manu Keirse over rouw en verlies
- Nascholing gebruik van humor in de palliatieve en terminale zorg
- VPTZ incompany training 'Samenwerking in een hospice'

De coördinatoren hebben in 2024 incompany een BHV training gevolgd. De coördinatoren hebben daarnaast individueel een training gevolgd of een congres bezocht.

Organisatie en bedrijfsvoering

Het bestuur stelt jaarlijks een jaarplan op en werkt vanuit een meerjarenbeleidsplan.

Het bestuur heeft in 2024 vijf keer vergaderd. Daarnaast hebben bestuursleden deelgenomen aan een beleidsmiddag samen met de coördinatoren. Een aantal bestuursleden hebben meegewerkt aan de bijeenkomsten en onderzoeken Bureau Berenschot en bureau HHM in kader versterken hospice zorg.

De voorzitter, penningmeester en directeur-bestuurder hebben drie keer per jaar een overleg met de hospice besturen.

Beleid Bewust Stoppen met Eten en Drink (BSTED)

De hospices, waar Acanthis de coördinatie verzorgt, krijgen steeds vaker de vraag om ondersteuning bij het bewust stoppen met eten en drinken. Dat vraagt om zorgvuldige afwegingen en beleid. Bestuursleden hospices en Acanthis, coördinatoren en verpleegkundigen palliatieve zorg van de drie hospices hebben in een bijeenkomst de waarden en voorwaarden met elkaar verkend. Harry van der Wiel en Roelof Kammenga, beiden verbonden (geweest) aan het UMCG, hebben ons met een waardevolle methodiek ondersteund en uitgedaagd.

Klachtencommissie

Acanthis heeft een klachtencommissie bestaande uit drie commissieleden.

De klachtencommissie is in 2024 drie keer bij elkaar geweest. Daarbij was de directeur-bestuurder van Acanthis aanwezig. De klachtencommissie heeft in 2024 geen klachten ontvangen.

Vertrouwenspersoon

Vrijwilligers en medewerkers van Acanthis kunnen een beroep doen op een vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon is in 2024 niet ingeschakeld voor een advies.

Pr en Communicatie

Bewustwording creëren bij inwoners van Drenthe en verwijzers over de mogelijkheden van ondersteuning in de terminale fase is nog steeds van groot belang. In 2024 is daarom gewerkt aan de naamsbekendheid Acanthis volgens het opgestelde PR en Communicatie plan. We werken aan de hand van dit plan en een communicatie kalender waarbij we streven naar een wekelijkse PR activiteit.

Onze PR activiteiten bestonden in 2024 o.a. uit:

Training van verwijzers in herkennen overbelasting mantelzorgers

Samen met de netwerken palliatieve zorg Drenthe-Steenwijkerland hebben wij in vier regio's training voor 80 verwijzers georganiseerd over het herkennen van overbelasting van mantelzorgers en hoe hier mee om te gaan. De training is verzorgd door Marcel Garritsen die hierover een boek heeft geschreven naar aanleiding van zijn onderzoek naar mantelzorg. Hij heeft ook een werkboekje voor mantelzorgers/zorgverleners ontwikkeld. Deze hebben de verwijzers ontvangen zodat zij daar in de praktijk mee aan de slag kunnen.

Social media berichten

Delen van ervaringen van medewerkers en vrijwilligers.

Richard Karperien ondersteunt mensen in hun laatste levensfase

JOS NOORMAN

HOOGVEEEN Horecamaan Richard Karperien uit Hoogeveen wilde na zijn pensioen zijn tijd nuttig besteden. Hij koos voor een vrijwilligersfunctie als zorgondersteuner bij stervenden. Nu biedt hij wekelijks een luisterend oor, of pakt hij samen met de cliënt nog één keer een terrasje.

Het grote niets na het pensioen, daar zag de 66-jarige best tegenop. Na een werkzaam leven als onder andere chef-kok in restaurant Het Huis met de Duivengaten en docent koken op het Drenthe College was hij niet van plan achter de geraniums te gaan zitten.

„Ik wilde graag iets voor een ander betekenen. Het werk in het hospice vond ik altijd al bijzonder en waardevol. Via de mensen daar ben ik in contact gekomen met Acanthis.”

Stichting Acanthis biedt vrijwillige ondersteuning aan ernstig zieke mensen die in de laatste fase van hun leven zijn. Soms zijn er geen mantelzorgers om voor een terminale patiënt te zorgen of is de familie overbelast. Vrijwilligers als Karperien bieden dan uitkomst. Zij helpen de familie of staan de stervende bij, thuis of in het hospice.

Richard wordt zo'n vier uur in de week ingezet. Soms in het hospice in Hoogeveen, soms bij de mensen thuis. „Het beeld dat ik de hele tijd aan iemands bed zit klopt niet helemaal hoor”, legt hij uit.

„Het is maar net waar de cliënt behoefte aan heeft. De ene keer kletsen we wat, de andere keer lees ik hem of haar voor. Soms doen we ook een spelletje. En soms wil iemand even naar de markt of een biertje drinken op een terrasje.”

Vrijwilligers bij Acanthis krijgen een basistraining voordat ze voor de eerste keer worden ingezet. Daarnaast worden ze begeleid door de zorgprofessionals van de stichting en is er regelmatig overleg.

Niet iedereen is geschikt voor dit werk, volgens Richard. „Je moet jezelf kunnen wegcijferen, want de cli-

Richard Karperien is vrijwilliger bij het Hospice. FOTO: ANDRÉ WEIMA

ent staat centraal. Goed kunnen aanvoelen wat hij of zij wil is ook erg belangrijk. En je moet je goed kunnen aanpassen, omdat elke keer dat je bij iemand over de vloer komt de situatie anders kan zijn. Bij dat alles staat integriteit hoog in het vaandel, want je hoort en ziet natuurlijk van alles.”

Het is belangrijk om als vrijwilliger een goede match te vormen met de cliënt, vindt de Hoogevener. „Je moet wel een beetje bij elkaar passen. Je brengt tenslotte best wat tijd samen door. Gelukkig heb ik tot nu toe altijd een leuke klik gehad. We hebben soms echt diepe gesprekken, ook over het naderende afscheid. Je bouwt een band met iemand op, waar natuurlijk ook een gevaar in zit. Je moet er altijd voor waken dat je de zorg voor een ander niet mee naar huis neemt. En je

krijgt natuurlijk ook onvermijdelijk met de dood van je cliënt te maken. Dat raakt me soms, dat mag je best weten.”

Vaak genoeg merkt Richard dat het werk van de vrijwilligers nog niet bij iedereen bekend is. „Zelfs niet bij sommige zorgverleners. Dat is jammer, want we kunnen zoveel betekenen. Ik merk soms dat familie veel te laat aan de bel trekt om hulp in te schakelen. Dan lopen ze al op hun laatste benen en dat is echt niet nodig.”

Richard is nu drie jaar vrijwilliger. Met veel plezier. Of is dat gek om te zeggen? „Nee hoor, ik vind het heel mooi werk. Zelf ervaar ik het niet als iets zwaars. Vaak hebben we ook best wel lol eigenlijk. Het geeft een fijn gevoel als je merkt hoe dankbaar de cliënt en de familie is voor wat je doet.”

„Nog een mooi aspect van mijn werk is dat ik vertrouwd ben geraakt met de dood. Die hoort bij het leven, dat is waar ik nu echt van doordrongen ben. En ik heb geleerd om meer te genieten van het leven, omdat het zomaar voorbij kan zijn. Vier het leven, want als later eerder komt, ben je te laat.”

*'Ik ben
vertrouwd
geraakt met
de dood'*

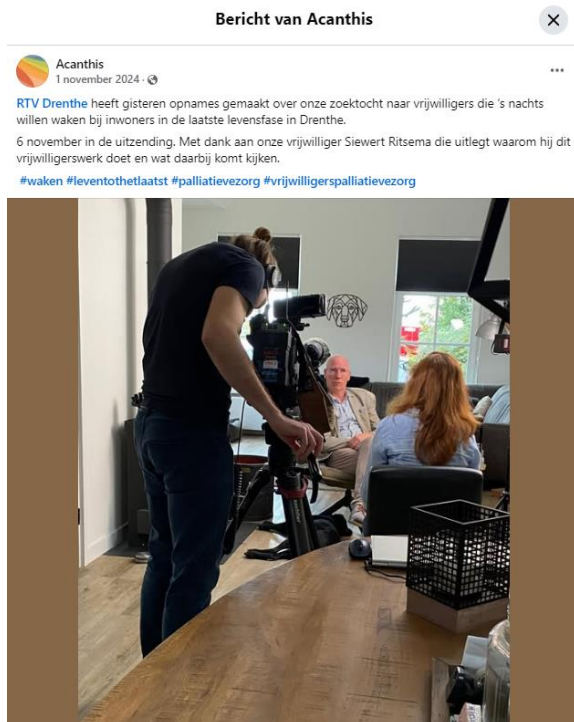
Bezoeken van en informatieverstrekken aan verwijzers

De coördinatoren hebben informatie over de mogelijkheden die Acanthis biedt verstrekt aan o.a. huisartsen / POH'ers, wijkzorgteams, transferpunten ziekenhuizen, onderwijs en welzijn.

Informatie stands op uitvaartbeurzen en informatie bijeenkomsten voor inwoners over het levenseinde

Geven van lezingen en presentaties

Samen met de hulp van een aantal vrijwilligers hebben we inwoners van Drenthe geïnformeerd over de mogelijkheid van de inzet van vrijwilligers in hospices en bij thuisinzetten. We hebben bijvoorbeeld informatie gegeven bij vrouwenverenigingen, ouderenbonden en scholen.

Uitzending RTV Drenthe voor werven nachtvrijwilligers

In het najaar is over één van onze vrijwilligers thuisinzet een interview gegeven over zijn ervaringen met het waken in de nacht. Deze uitzending heeft ons 5 nieuwe nachtvrijwilligers opgeleverd.

Financiën

De inzet van vrijwilligers thuis en in de hospices en de coördinatie van zorg in de hospices wordt door Acanthis uitgevoerd en gefinancierd via de subsidie regeling palliatief terminale zorg van het ministerie van VWS. Acanthis vraagt deze subsidie jaarlijks aan.

Voor het project 'verhogen van het aantal inzetten van vrijwilligers in de thuissituatie' heeft Acanthis in 2024 subsidie ontvangen van de Provincie Drenthe, het Oranjefonds en het C&W de Boerfonds.

Alle gemeenten in Drenthe hebben in 2024 een subsidie verleend voor de deskundigheidsbevordering van vrijwilligers.

Netwerken

Acanthis is lid van de vereniging VPTZ Nederland. De directeur-bestuurder Acanthis en de coördinatoren nemen actief deel aan bijeenkomsten en werkgroepen van VPTZ Nederland.

Acanthis is aangesloten bij de vier netwerken palliatieve zorg Drenthe-Steenwijkerland. De directeur-bestuurder is lid van het DB Stuurgroep palliatieve zorg Drenthe-Steenwijkerland. De coördinatoren nemen deel aan de netwerkoverleggen.

Acanthis heeft met regelmaat overleg met de gemeenten in Drenthe en met de Provincie Drenthe.